

Pita Egataa Ripia Agaa

Pita-me go pepare kedaa adaa ritimi Kristen onaana kone rulae yae mapuri palaatalo agaa adaapu gupa tisa: Kristen-numiri Yesu Krai-na epe agaa madaa kone rulatepape. Yesu nipu omoa wala rekesa. Goa pua nipumi wala epalua lo lagisa. Go agaa makuaawa wala epalia waru surubamina sa. Ora ria Kristen-numiri kedaa ritimi pare go yaere nimuna kone rulae yae ko tulalo pea. Goa pea-ga nimumi kone waru rulaawa Yesu wala epalia surubena. Go yapi di raburi nimu epe yae mealimi.

Robonu gupa adamina:

Aba adape agaa (1.1-2)

Gote-na oro yaalo kagaa pirape (1.3-12)

Gote raapu epe-rupa piramina (1.13-2.10)

Kedaa epalia rabu pape-anu (2.11-4.19)

Pawa pirua Gote-na kogono pamina (5.1-11)

Pora po agaa (5.12-14)

Pita-me pepa rana padane tua rapaasa

¹ Ni Pita-re Yesu Krai-na kogono aa pirua neme go pepa Gote-na ruru onaanu nimi pimi-para repaato. Nimi abade nimina adaarenu gimoa mo su rado rado-para yada ta onaanu pua pimi. Gore Pontus-para Galesia-para Kapadosia-para Esia-para Bitinia su robonu-para pua pimi-ga go pepa neme nimi piri-para repaato.

² Ora abadere aapa Gote nipuna kone sua nimi nipuna onaanu mapiraasa. Gore Holi Spirit-mi abade nimi ora epe onaanu mapiraasa rabu Gote-me nimi Yesu Kraisa-na agaa pagoa rataliminalo pisa. Goa pua Yesu omoa wala rekoa pisa rabu nipuna yaapimi nimina wae yaenu mea radepe rubisa. Gore nipumi nimi epe-rupa mapiraainalo pisa. Nipuna epe kuma pi kone-para nipuna epe raba meape agaa-para nimina robaa-para rulatabenalo repaato.

Kagaa pirape kone wasupare so yaa-para meamina

³ Niaame Gote-na bi minasaawa ora pi lamina. Nipuri niaana Aa Mudu Yesu Kraisa-na aapa pia. Gore nipumi niaa odome waru omoa Yesu wala marekaasa. Goa pua Gote-me niaa kagaa onaarupa mapiraasa. Goa pea-ga niaa ora epe-rupa pirua orope Gote-me niaa minalo ado pima.

⁴ Goa pua nipumi nipuna onaanuri so yaa-para i epe kone wasupa gialia. Goa pea-ga niaame go yae ora ginalo ado pima. Go epe yaenu nipumi oro yaalo surubea-pulu mada naramualia page nao yaalia page oro yaalo nipumi managola suaaya.

⁵ Nimimi Gote madaa kone rulalimi rabu nipuna purimiri niaa surubaina. Goa pua nipumi niaa oro yaalo epe-rupa mapiraapena kone epalia rabu madaa mea waatea. Go rabu niaame nipuna epe surube yae mealima.

⁶ Go madaa niaame pedo pamina. Goa pea pare abia niaame oge rudupu pirua kedaa rado rado ru piruaeme.

⁷ Go konemere nimi Gote madaa kone waru rulaeme palo nimina kone-para ko tea. Gore epe abu pi aana gol-re mada o tea paloa nimumi go gol repena sulaa-para mea iritimi. Go rabu go gol-na puri ademe. Goa pea pare nimina kone rulape kone ko tulalo pea. Goa pea-pulu kedaa pi oyae medame nimina kone-para maoyaatalo palia rabu mada nao yaalia. Dia yapare nimina kone puri mapalaatalo pea. Goa pea-ga nimina kone rulae yaere aana gol-na puri page maoge yaaya. Goa pua oropere Yesu Krai su amaa penaame waatea rabu nimina bi minasaainalao nimimi epe paana puri page ada bi page mealimi.

⁸ Gore abade nimimi nipuna ini-para na-adesimi pare nimimi nipu madaa pedo pu raaname omeme. Go page abia nimimi nipu na-ademe pare nimimi kone waru rulaeme. Goa pea-ga nimimi raaname waru omalepape. Go omeme raana-mere go su amaa omemedede rana rayo maoge yaaya. Goa pea-ga niaame go madaa pa agaame mada nalaketema.

⁹ Goa pua nimimi kone rulape konena re muaeme-pulu raaname waru omeme. Go kone rulape konena re-re nimimi Gote nimina kone wasupa oro yaalo mapiraainalao muaeme.

¹⁰ Go oro yaalo kagaa pirape kone madaare Gote-na agaa lageme aanumi abade go agaana re lagisimi-pulu go agaa mu pirisimi. Goa pua Gote-me nimu pa gi kone ginalo agaa mea waasimi.

¹¹ Gore Yesu Krai-na Holi Spirit-ri nimuna robaa-para pirua Yesumi kedaa rado rado rua wala orope adaa bi minalo Gote nipuna agaa lakene aanu lakesa. Goa pisimi-pulu nimumi oro

yaalo go yaenu aa-rabu epalia yapae? Akeane epalia yapae agaa mu pirisimi.

¹² Goa pua Gote-me nimuna kogono napinalo mea waasa. Gore abade Gote-na agaa lakene aanumi go agaa madaa lakesimi rabu nimi raba mulalo kogono pisimi. Goa pisimi-pulu nimimi page aba pageme. Gore abade nimumi Epe Agaa mea lagisimi rabu Gote-me Holi Spirit so yaa-para epenaloa nipuna purimi epe agaa niaa lagisimi. Goa pua ensel-numi page go epe agaana re niminaata peme yaalore nimumi raaname waru omeme.

Gote-me niaa epe-rupa piraminalo mapiraasa

¹³ Goa pea-ga nimina kone maredepo yawa waru surubalepape. Goa pua nimina kone rayore Yesu Kraisi su amaa penaame epalia rabu nipumi epe kone gina loa waru ado piralepape.

¹⁴ Nimiri nogo naakinumi agi aaraanuna agaa waru pagemedede-rupa Gote-na agaa pagoa piralepape. Gore abadere nimimi kone waru naniminaawa wae konena pora ratu pirisimi. Goa pisimi pare abiare nimimi go pora wala naratalepape.

¹⁵ Dia, Gote-me nimi aba yaasadere nipu ora epe-rupa rado pia. Goa pea-ga nimimi pora pamualimi rabu epe redepe ne kone sua pamualepape.

¹⁶ Gore Gote-na agaa i buk-mi gupa tuaaya: Niri oro yaalo epe-rupa rado plane pi-ga nimi oro yaalo gupa piralepa.

Ora adaa yotome Gote-me niaa raba misa

17 Gore nimimi Gote-para beten teme rabu Aapa-ya teme. Go Aapamere onaa rayo madaa kone padane sua kogono rayo adoa onaanuna kone padane padane laatapu mea rumaaya. Gore go su amaare ora niaana adaare-daa dia yaade. Goa pea-ga su amaa pitimi rabu nipu madaa paala omape kone waru sua pora pamualepape.

18 Gore abade nimina akuanumi wae yae mo-geasimi rabu nimimi go kone agu ratisimi. Goa pea pare Gote-me niaa go wae koneme rogaasaba esepenalo raba misa. Niaa raba mua kabesa rabu go su amaa yaeme niaa naraba misa. Dia, go su amaa aana silva-para gol-parame warini yaere ramua nipuna puri dia yalia.

19 Gote-me nimi wae yae madaa maesepeatalo pisa rabu pa su amaa i epe yaeme napisa. Dia, pare Krai-na yaapimi niaa pane mua maese-peaasa. Goa pisa rabu nimumi ora epe pepesone mena sipsip si tua miru* irsimide-rupa Gote-me Krai su amaa mea rapasa-pulu niaana wae yae madaa mea esepeasa.

20 Gote-me go su yaa abi nawarini awoare Krai nipumi go kogono pinalo mada misa. Goa pua nimi raba mulalo orope go di raburi penaame su amaa mea waasa.

21 Gore Krai su amaa ipua nimi raba misa. Goa pua Gote nipuna Krai abade matmat-para wala marekaawa bi kasa. Goa pisa-pulu nimimi Gote madaa kone rulaawa ado pimi.

---

* **1:19:** Israel onaame Gote-para ora pi loa miru iritalore epe sipsip mena adoa pua irala pisimi. (Wok Pris 22.17-25) Pita-me go rekena agaa makuaawa goa sa: Krai-ri epe miru irape mena sipsip si yade sa.

Niaana amenu baaninu pedo pu raaname omamina

²² Gore abia nimimi go agaare ora waru pagoa rateme rabu nimina kone maepeaaya. Goa pua nimina kone rulae yaeme ame baaninu-para kone waru sua pedo pu raana omalepape. Goa pua nimimi nimu madaa puri paloa robaa-para kone padane salepape.

²³ Gore Gote-na oro yaalo kagaa pirape agaame nimi kagaa onaa madisa. Gore ama aapame nimi madisipi-rupa dia yapare oro yaalo pirape Aapame nimi kagaa onaa mapiraasa.

²⁴ Gore Gote-na agaa i buk-mi gupa ta: Onaa rayore su amaa aaya ripunu nona plane pimi. Goa pua nimuna to madaa pepena rayore mo ripununa ini nona pea. Gore ripu kaapu yoa nipuna ini radalapa lopea-rupare onaanu adaalupu napirua omalimi.

²⁵ Goa pea pare Aa Mudu-na agaare oro yaalo pa salia. Go agaare nimumi Epe Agaa nimi piri-para mea ipisa rabu pageme.

2

Aa Muduri oro yaalo kagaa pirape aana nona plane pia

¹ Goa pea-ga nimimi wae kone rayo gimalepape. Goa pua yaa agaa lape kone-para kudiri pi kone-para udiapa kone-para ero agaa-para go rayo gimalepape.

² Gore nogo naakinumi adu nala omemedepura nimimi Gote-na epe agaa madaa go-rupa

waru raaname omoa adu-rupa nalame omalepape. Goa pua oro yaalo nalimi-daare go epe agaame nimi puri waru mapalaaya raburi nimi Gote raapu oro yaalo epe-rupa kagaa piraama laama palimi.

³ Gore nimimi Aa Muduna epe odome ome kone aba misimi-pulu redeme waru omeme.

⁴ Gore nimiri Aa Muduna piri-para ipulupape. Nipuri oro yaalo kagaa pirape aana nona plane pia pare Gote-me go aana ora epe ta kone sua mapiraasa.

⁵ Gore nimi pa kagaa pimi onaa page aana-rupa puri paloa rekoa ipulupape. Goa pua Gote-me nimiri Holi Spirit-na ada-rupa waritalo pea. Goa palia-daare nimimi Gote-na epe onaa pirua miru irae kogono pamina. Goa pua nimimi Holi Spirit-na kone mua Gote-para ora epe miru irae yae kalamina. Goa palimi rabu Yesu Krai nipuna pisade kogono madaa kone sua pamina. Goa pua Gote-me go iralimide miru adolalore gore raaname waru omalia.

⁶ Go madaare Gote-na agaa i buk meda page gupa tu isa: Neme yoto adaa meape aana meda madaa misu. Go aanare ada puri mapalape aana ya-pulu abia neme nipuri Saion su-para mapi-rayo. Goa pea-pulu onaa rayome nipu madaa kone rulalimi rabu nimu yala mada napoteme.

⁷ Nimi nipu madaa kone rulaeme onaanuri nimimi go aana ora waru epe ta teme. Goa pea pare onaa medalomame kone narulaeme onaa nimi madaare agaa gupa ta:

Go aanare kogono aanumi abade gimisimide.

Goa pisimi pare abia go aanare nipu ada rayo puri mapalaaya sa.

⁸ Go page Gote-na agaa i buk medame gupa ta: Go aana-mere onaanu magataboa lopalimi. Go page go aana-mere onaanu malopalialo tu isaya. Imumi Gote-na agaa madaa kone narulasimi-pulu go agaa madaa magatabesimi. Abade Gote-me goa palimilo kone isa-ga goa pisimi.

Niaare Gote-na ruru onaanu pima

⁹ Goa pea pare Gote-me nimi aba madaa misa-pulu nimiri nipuna ruru onaanu piruaeme. Nimiri miru irae onaa piruaeme. Nimiri ora epe adaa su robo meda-para piruaeme. Goa pea-ga nipumi nimi nipuna epe kogono rayo onaanu-para lakelaminalo mapiraasa. Abade Gote-me nimi yaasa raburi nimimi wae ribaane su gimoa nipuna epe paa pi ru-nane epa odobasimi.

¹⁰ Abadere nimiri pa wae onaa ruru piruasimide pare abiare nimi Gote-na ruru onaa piruaeme. Abadere nimimi Gote-na odo omape kone naniminaasimi pare abiare Gote-me nimi nipuna odo omape koneme raba misa.

Niaare Gote-na kogono onaa piramina

¹¹ Gore nimina adami onaanuri nimi go su amaa oge rudupusi piralimi. Goa pea-pulu ora pora kimisu onaanu page yada ta epe onaanu page nimi gupa piralimi. Go madaare neme nimi gupa lagialo: Nimimi waea yolape kone sua palimi-daare nimina wasupanu raapu yada kepetalo palimi. Goa pea-ga nimimi go wae kone rabuaniaawa gimalepape.

¹² Gore nimimi ribaane-para piri onaanu raapu polalore kone waru sua epe-rupa pamualepape. Goa pua nimumi nimi waea pape onaanu talo peme rabu nimina epe pora aba adena. Goa peme-pulu nimumi Gote-na epape di rabu nipuna bi minasaalimi.

¹³ Nimimi Aa Mudu madaa kone penaloa go su amaa aa muduna agaa mana rayo ratalepape. Goa pua go su robo rayona aa mudu page nimimi nipuna agaa pagoa ratalepape.

¹⁴ Gore ora aa mudumi gavman-nu mea epenaloa nimumi wae yae peme onaanu-para yago tua wae yoto mea kanalo mea epenasa. Goa pua epe kone imi onaanuna bi minasaainalo mea epenasa. Goa pea-ga gavman-nuna agaa page waru pagalepape.

¹⁵ Gore Gote-na konere nimimi ora epea palimina kone isa. Goa palimiri nimimi agaa pa-rupa loa mayae aanuna agaa madaa loraalimi.

¹⁶ Gore nimiri epe ode pirape-rupa piralepape. Goa pea pare epe ode pirape onaa pitimi rabu niaare oyae rayo mada pua wae yae mada rigitalimina lo natapape. Dia, nimiri Gote-na kogonome adini onaanu-rupa piralepape.

¹⁷ Goa pua nimimi onaa lubu-para epe bi mina kone salepape. Goa puare Krai-na ame baaninu-para pedo pu raaname omalepape. Goa pua nimimi Gote mada paala omoa nimi ora aa mudu epe bi ina kone salepape.

Niaame Krai-na kone mua waea napamina

¹⁸ Nimi kogono naaki nimimiri mo nimi surubeme aanu epe bi mina kone waru sua pi-

ralebape. Goa palimi rabu nimimi epe kone sua raba mi aanu padane-para adalebape. Dia, pare nimimi mo wae agaa loa surube aanuna agaa page waru pago piralebape.

¹⁹ Gore nimimi Gote madaa kone rulaawa pora pameme rabu nimimi radaa noa kedaa pa ri-aalebape. Goa palimi-daare Gote-me go kone madaa raaname omoa nimi raba mealia.

²⁰ Goa pua nimimi epe kogono peme rabu nimimi kedaa gialimi-daare Gote-me nimi raba mealia. Goa pea pare nimimi waea teme-pulu nimimi nimi tua kedaa gialimi. Goa pua nimimi go wae yae ora mealimi-daare akeane Gote-me nimi epe bi gua raba mealia ya? Mada dia.

²¹ Goa pea pare Gote-me nimi kedaa riaminalo yaaloa madaa mea. Gore Kraisi-me waea napua radaa pa amaa nisa. Goa pisare nipumi niaa go pora rataminalo mea waasa.

²² Gore nipumi abade waea meda napisa. Goa pua nipu yaa agaa page ora meda nasa.

²³ Gore nimimi nipu-para wae ero agaa simi rabu nipumi nimu-para go wae agaa na-abusa. Goa pua nipumi radaa adaa nisa rabu nipumi yada meda nasa. Dia, pare nipumi epe redepo ne lape agaa Gote madaa ado pirasa.

²⁴ Gore Kraisi nipuna yoganeme niaana wae yaenu rayo mea ruare nipu so repena polopea madaa omesa. Nipumi goa pisare niaana wae yaenu lubu mea rubatalo pisa. Goa puare niaa su amaa pitima rabu epe redepo ne kone saminalo pisa. Gore nimimi nipu nil-mi tu maomasimi rabu nipumi niaa ora maepeaasa.

²⁵ Abade nimi sipsip menanu pora gimoa

alupatade-rupa pirisimi. Goa pea pare abiare wala mo mena sipsip surubape Aa piri-para wala mea ipisa-pulu nipumi nimina kone wasupa waru surubalia.

3

Repaaya-na agaa

¹ Gore Aa Mudumi nimina kone wasupa surubea-rupare nimi onanuri nimina aaninuna agaa pagoa piralepape. Goa palimi rabu nimina aani medalomame nimina pora epe-rupa piralimi-rupa adalimi. Goa pua nimimi Gote-na agaa madaa kone rulatepape. Goa puare nimimi pa agaa nateme pare aaninumi nimina epe kone adoa wae kone perekealimi.

² Gore mo orenu nimimi epe kone sua pora epe-rupa pamualimi-daare aanimi goa adoa go madaa page kone rulalimi.

³ Gore nimimi pa amaa yoganena pepena agu peme. Gore niaame aalu irinu madaa pepena waru pawa aana-me warini epe oyae page pepena pua epe mamina rado radonu page maraata palima kone-daa nasalepape.

⁴ Dia-ga nimina pepenare epe kone nimina robaa-para waru mea salepape. Goa palimiri go epe pepena naramualia-ga go epe kone pu robaa-para saabaawa epe-rupa piralimi. Go konere Gote-na ini agaa madaa ora epe ta.

⁵ Abadere onanumi Gote madaa kone rulaawa epe-rupa pirisimi. Go onanu nimuna pepenare nimuna aaninuna agaa pagoa pawa pirisimi rabu ora epe pepena nona plane pisimi.

⁶ Ona Sera-mere kone go-rupa isa. Nipumi nipuna aani Abraham-na agaa pagesa rabu nina aa adaa kone sua nipuna kogono pasa. Goa pua nimimi epe kogono pua oyae meda madaa paalame naomalimi-daare nimi page Sera-na w-nenu nona plane pimi.

⁷ Nimi aaninuri nimina orenu raapu waru piralimi pare onaanu nimuna yoganere puri waru napabea-ga nimimi nimu madaa epe kone sua raba mealepape. Nimi onaa raapu epe-rupa piraliminaloa Gote-me nipuna oro yaalo kagaa pirape kone pa gialia. Gore nimimi go epe pora pamualimi-daare oyae medame nimina beten lape agaa mada narabuaniaalia.

Niaame kone padane sua piramina

⁸ Gore abia neme go agaare gupa lo kiritaluame pi: Nimi rayome epe kone padane-rupa sulalore onaa rayo odome omalepape. Goa pua nimina ame baaninu-para pedo pu raaname omoa nimu raba mua nimu adaa bi mina kone nasalepape.

⁹ Goa pua aa medalomame nimi waea palimi rabu nimimi nimu-para waea napua abutapape. Go page nimi-para wae agaa teme rabu nimu-para wae agaa na-abutapape. Dia-ga nimimi agaa abute rabu Gote-na puri mina agaa laketapape. Gore abade Gote-me nimi yaaloa mapiraasa rabu epe puri gialua loa pisa.

¹⁰ Gore Gote-na agaa i buk madaa gupa tu ia: Aa medame nipu epe-rupa pirua raaname omalua kone sali-daare:
Gore nipumi wae agaa-para yaa agaa-para ora natea.

11 Goa puare nipumi wae yae rayo masaa rilaawa epe kogono agu palia.

Gore nipumi epe kone sua pawa epe-rupa pirape pora kuritalo palia.

12 Go pora madaare Aa Mudumi epe redepo ne onaa waru adoaaya.

Goa pua nipumi oro yaalo nimuna beten pagoa nimu raba muaaya.

Goa pea pare Aa Mudu waea peme onaanu adoa gimoaaya.

13 Goa pea pare nimimi puri paloa epe kone sulalo palimi-daare aapimi nimi mada mao yaalia ya? Gore ora mada dia.

14 Goa pea pare nimimi epe kogono pua go madaa radaa nalimi-daare gore nimimi raana omo piralepape. Go page nimimi pa aanu madaa paalame naomalepape. Go page nimina robaa-para kone adaapu nasalepape.

15 Dia-ga nimina robaa-parare Krai-na bi minasaawa ora niaana Aa Mudu kone sua piralepape. Gore pa aa medame nimina epe ado pirape yaere ake yapae tea-daare oro yaalo nimimi kone waru sua go agaa epe-rupa abutimina.

16 Goa pua nimuna agaa abutalo palimiri pawasi epe kone sua agaa laketapape. Nimina pua robaa-para i konere epe-rupa salepape. Goa palimiri nimi-para ero agaa teme rabu nimumi nimi Krai-na pora ratua piri onaa adalimi. Goa pua nimuna teme yaa agaa madaa yala mada poteme.

17 Gore Gote-me gupa kone saliare niaame epe kogono pua go madaa kedaa mealimare gore

epeaalia tea. Goa pua niaame wae yae pua go madaa wae kedaa mealimare gore o yalia.

Krais omoa rekesare niaa kaba mulalo pisa

¹⁸ Gore Krais nipu niaa madaa omesa. Goa pua nipu rana komeame niaana wae yae rayo mea rubulalo omesa. Nipu ora epe redepo ne aa pirisa. Goa pua nipumi niaa wae onaanu Gote piri-para lamua polalo omesa. Nipu ora aarupa pirisa rabu nimumi nipuna to yogane tu maomasimi pare nipuna wasupare wala rekoa oro yaalo kagaa pa pia.

¹⁹ Gore Krais nipuna wasupa rekoare wala wae naaku-para pimi onaana kone wasupanu epe agaa laketa pisa.

²⁰ Go onaana kone wasupanuri abasade Noa pirisa raburi nimumi Gote-na agaa rasisimi. Go rabu Gote-me nimu aipapulu natisa pare Noame ipunu warisa rabu Gote-me pa ado pirisa. Go ipunu-parare onaa 8-pela ru-nane pirinaloa ipame page natisa.

²¹ Gore mo ipare abia go baptais meape pora mea waasa. Pare abia baptais mulalora pa yogana o to pi oyae namea rakepeaalia. Dia, nimina pu robaa-para epe kone sua nimimi Gote-para ora agaa loa baptais mealepape. Go madaare Yesu Krais matmat-para wala rekesa-pulu nimimi go madaa kone rulaawa baptais mua oro yaalo kagaa piraama lama palimi.

²² Gore nipu so yaa-para aba pua Gote-na popo ki-nane pua pia. Goa pua nipumi ensel-nu rayo-para so yaa-para pimi puri pane mudu-para go rayore Krais-me surubea.

4

Niaame abana lo robaa gimamina

¹ Kraism-e abade nipuna yogane madaa radaa nisa. Gore nimimi page go kone padane-rupa kone sua robaa-para puri mapalaatepape. Gore aa medame pupitagi nape kone gimolalo palia-daare nipumi radaa nalia.

² Goa pea-ga nimi su amaa piralimi rabu nimimi pa onaanuna wae yae pape kone gimoa Gote-na kone mua pora pamualepape.

³ Gore nimimi abade Gote-na agaa napagesimi rabu nimimi ribaane-para piri onaa-rupa pirisimide. Goa pua nimimi yala polape kone su ona yolape kone su ipa bia noa maeyawa wae pupitagi no ipa bia nolalo kiritaawa makirae remona binu minasaasimi.

⁴ Abadere nimimi nimu raapu go wae yae pisimi. Goa pea-ga abia go wae poranu gimoa napameme rabu ribaane-para piri onaanumi naniminaawa nimi-para wae ero agaa teme.

⁵ Goa orope Gote-na koso pagape Aa Mudu piralia rabu nipumi pa piri onaanu-para aba ome onaanu-para nimuna yoto mea rumaalia. Goa palia rabu mo ribaane-para piri onaanumi nimuna peme kogono madaa lakelalimi.

⁶ Goa pea-ga Kraism-e aba ome onaa piri-para pua Epe Agaa lakesa. Goa pisa rabu nimuna yogane apalae onaa rayo koso agaa pagoa yoto mealimi. Goa pisa pare nimimi kone rulaawa nimuna kone wasupanuri Gote raapu piralimidaare go Epe Agaa aba lakesa.

Epe kogono naakimi Gote-na oyaee rumaalimi

⁷ Abia oyae rayo dia yape diri apo rudu yala. Goa pea-ga nimimi kone waru sua puri paloa reka aatepape. Goa puare nimimi beten lape kone oro yaalo salepape.

⁸ Goa puare nimina amenu baaninu-para pedo pu raaname waru omalepape. Go konemere ora waea pape kone adaapu mada rigitabilia.

⁹ Goa pua nimina ame baaninu epalimi rabu nimina ada lamua pua waru surubalepape. Goa pulalore go madaa nimimi ratu nayawalepape.

¹⁰ Nimi rayo padane padane laatapumiri Gote-na puri rado rado misimi-pulu nimina amenu baaninu raba mua epe-rupa surubalepape. Goa palimi rabu nimimi onaa medaloma raba mulalore Gote-na puri rumaamina.

¹¹ Gore aa medame agaa mogetalore nipumi Gote-na epe agaa lagina. Go page aa medame onaa raba mulalore nipumi mo Gote-na kane purimi kogono pina. Goa pua kogono rayo madaare onaanumi Yesu Krais-para Gote-na bi minasaamina. Gore nipu madaare epe paana puri medaloma-para oro yaalo mealimina. Go ora.

Krais-mi kedaa risa nona pi epalia-ga riamina

¹² Gore nina epe adami onaanuri go radaa pi oyae medalomame nimi ko tulalo epalia-ga go madaa napogolasaatepape. Gore go oyaere ora rado plane yae-daa lo gupa natapape.

¹³ Dia-ga nimimi Krais raapu radaa no aaeme-ga raaname waru omalepape. Goa pua oropere nipuna epe paana puri penaame waatea rabu

nimina robaa-parare raaname ora waru omalimi.

¹⁴ Gore nimimi Krais-na agaa pagoa nipuna pora kuritimi rabu nimumi nimi-para wae ero agaa teme-daare nimimi raaname omalepape. Go rabu Gote-na Holi Spirit-ri ora Epe Paa ya-pulu nipu nimi raapu epa pirua nimi raba mealia.

¹⁵ Goa pea pare nimina onaa meda tu maomape aa pirua page wae pape aa pirua page pa pupitagi nape aa pirua page go-rupa piralimi-daare kedaa ora mada mealimi.

¹⁶ Goa pea pare nimi Krais-na onaa pirua go madaa kedaa rialimi-daare go madaa yala napotapape. Dia, pare nimi Krais-na bi teme-daare go kedaanu rua Gote-para ora pi tapape.

¹⁷ Gore Gote-me nipuna koso lape agaa tea raburi go yapi di aba rudu yalia. Goa pua niaa Gote-na ruru madaa koso aba loa rumaalia. Goa pua go onaanumi Epe Agaa madaa kone narulimiri Gote-me nimu-para ora wae yoto waru abutea.

¹⁸ Go madaare Gote-na buk madaa gupa tuaaya: Gore epe onaanumi oro yaalo kagaa pirape kone minalo kalai pu kogono waru pea. Goa pea-ga onaa medalomame Gote madaa masaa rilaawa wae yae peme-ga nimuri ake palimi ya?

¹⁹ Goa pea-ga onaa medalomame kedaa ritimi rabu Gote-me go pora waaloaaya. Goa pea-pulu nimumi epe kogono pua Gote-me niaa surubena kone samina. Nipumi abade niaa warisa-pulu niaa waru epe-rupa suruboa nipuna bina agaa pagoamina.

5

Nimi aa mudunumi Gote-na sipsip waru surubalepape

¹ Gore neme page Gote-na ruru onaanu surube. Goa pea-ga nimimi page Gote-na ruru onaanu surubape aanu puri pane agaa lagialo. Kraisme radaa no pirisa rabu adesu. Goa pua nipuna epe paana puri penaame waatea rabu ni page mealua. Goa pea-pulu neme nimi lotu surubae aanuri kogono go-rupa paliminalo agaa gupa lagialo:

² Gore nimimi Gote nipuna gisade ruru onaanu waru surubalepape. Nimuri ora sipsip-rupa piruaeme-ga waru surubalepape. Gupa surubalimi rabu Gote-na raana ome pora pamua raaname omena surubalepape. Nimimi go kogono palimi rabu yoto meape kogono-rupa napipape. Dia, pare nimina pu rekatabena go kogono waru pipape.

³ Goa pua nimimi surubape onaanu madaa kogono palimi rabu nimuna agaa narabuaniaalimi. Dia, pare nimimi nimu epe pora mea waatapape. Goa pua nimina epe pora rata mea epalimi.

⁴ Gore nimimi goa puua-mama puare go sipsip surubape aa mudu epalia rabu nipumi nimi ora epe yoto gialia. Go yotore ora naramualia.

Niaame niaana pa kone rabuaniaawa epe kone samina

⁵ Goa pea-ga nimi ogege aanuri nimimi page surubape aanuna agaa waru pagalepape. Goa puare nimimi pawasi pirua nimina amenu raba mua pawa piralepape. Go raba meape konere

kogono mamina-rupa yamalepape. Go madaare Gote-na buk madaa gupa tua ia: Gote-me aakone i onaanu gimea pare nipumi pawa aawae onaanu epe-rupa raba meape kone kaloaaya.

⁶ Goa pea-ga nimina aakone rabuaniaawa nimiru Gote-na puri pane aa kibu re-para pawa piralepape. Goa pua nipuna kone sua yapi di salia raburi nipumi nimiru minasaalia.

⁷ Goa pea-ga nipumi nimiru surubea-pulu nimina kone adaapu sape konere nipu piri-para mea rubalepape.

⁸ Gore nimiru kone waru marekaawa surubalepape. Nimina iaa Satan-re nipu mena kirame e waru puri paloa tade-rupa agaa lo pamuaaya. Goa pua nipumi puri paloa pamuare onaa medaloma asapua nimuna kone mabebo-laatalo pea.

⁹ Goa pea-ga nimiru puri paloa kone rulaawa nipu gimalepape. Gore pagalepa. Nimina go su amaa pimiru ame baaninu rayore nimiru wae kedaa nimiru ritimi-rupa ritimi.

¹⁰ Goa pua nimiru kedaa riaala palimi-daare Gote nipuna nimiru surubalia. Go rabu nipumi nimiru epe-rupa mapiraawa ora onaa mapalaalia. Gote-mere epe raba meape kone rayo gua nipumi nimiru Kraisa raapu mapiraasa. Goa pua nipuna epe paana puri oro yaalo mealimalo pisa.

¹¹ Goa puare nipumi oyae rayo surubo oro yaalo puri waru suaaya. Go ora yaade.

Agaa medaloma

¹² Neme go rudu pepa tua repaato rabu Sailas-me ni raba meala. Go aare ora niaana ora epe

ame pia. Neme go pepa talore nimi puri ma-palaatalo go agaare ora Gote-na epe raba meape agaa ya-pulu go lagialo-daa. Goa pea-ga nimimi go agaa madaa puri mu piralepape.

¹³ Gore Babilon* su-para piri ame baaninumi nimi epe-rupa piralepape lo repaateme. Go Yesuna ruru onaanuri Gote-me nimu page yaaloo nipuna ruru mapiraasa. Goa pua nina si Mak-me page nimi-para epe-rupa piralepape lo otaata.

¹⁴ Nimi rayome nimina amenu baaninu-para Krai-na onaanuna pedo pu raaname omape kone sua nimuna ki mealepape. Nimi Krai raapu piri onaanuri nimina pu robaa-para epe kuma pi kone meamina.

---

* **5:13:** Pita-me Babilon agaana re-re go-rupa: Rom adaare-pare Babilon aasa. Akolo ya? Pita-na yapi dina Gote-na onaanu Babilon su-para piri Rom onaanumi waea adaapu pisimi. Gore Babilon onaame aba pisimi-rupa wala pisimi-daa sa.

**Gotena Epe Agaa
Portions of Genesis, Ruth, Proverbs, Ecclesiastes, and
The New Testament in the West Kewa Language of
Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples West Kewa long
Niugini**

copyright © 2003 The Bible Society of Papua New Guinea in cooperation
with Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: West Kewa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

First edition © 1973 The Bible Society in Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it
in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

faa531d0-f958-545a-ad6f-3ea7c18ff313